

СПИСАНИЕ НА ТРУДОВИ НА ДЛУ BULLETIN OF PAPERS ASA

ТОМ 24-25 ГОДИШТЕ
2008-2009
ПРИЛЕП
PRILEP

СП. ТР ДЛУ - ПРИЛЕП, 24-25
BUL. PAP. ASA - PRILEP, 24-25

Стр. 1 - 320, Прилеп, 2008-2009
Page 1 - 320, Prilep, 2008-2009

**СПИСАНИЕ НА ТРУДОВИ НА ДНУ - ПРИЛЕП
BULLETIN OF PAPERS ASA - PRILEP**

**ДРУШТВО ЗА НАУКА И УМЕТНОСТ - ПРИЛЕП
ASSOCIATION OF SCIENCE AND ART - PRILEP**

Излегува: еднаш годишно

Главен и одговорен уредник

Editor in chief

проф. д-р. Љубен Попоски

Редакциски одбор

Editorial board

проф. д-р. Љубен Попоски

д-р.Гордана Мицеска

д-р.Владимир Караџоски

Орде Сливјаноски, проф.

Билјана Трчкоска, проф.

Коректура

Proffreader

Превод на резимеата на англиски јазик

Translated into English

од авторите

Превод на резимеата на француски јазик

Translated into French

Билјана Трчкоска, проф

Компјутерска обработка и графичка подготовка

За издавачот

проф. д-р. Љубен Попоски

Списание на трудови на ДНУ-Прилеп, бр.24/25, стр.1- ,2008/2009

Печати: "Растер-Ком" - Прилеп

Тираж: 300 примероци

Адреса на Редакцијата на Списаниего:

ДНУ - 7 500 ПРИЛЕП Горче Петров 65, п.фах.172

НАСЕЛБИ ВО МАРИОВО И РАЕЧКА КОТЛИНА И НИВНО ТЕМАТСКО КАРТОГРАФСКО ПРЕТСТАВУВАЊЕ

проф. д-р Цане Котески

ВОВЕД

Во овој научен проект се обработени: општинските центри, надморската височина на населените места, големината на селските атари по населби, густината на населеност по населби во периодот 1961-2002 година, големината на селските населби според бројот на жители по групи во 2002 година, разместеноста на институционалната инфраструктура и објекти по населби во 2003 година и оддалеченоста на селските населби од општинските центри Прилеп, Битола, Витолиште и Старавина.

1. Општинските центри и нивната функција

Населбите претставуваат самостојни агломерации во кои живее одреден број на население на одреден простор. Самостојните населби имаат свој атар (територија) и своја стопанска и социјална самостојност.

Според големината и функциите што ги имаат, населбите се делат на градски и селски¹. Разликите меѓу нив се значителни и разновидни, пред сè помеѓу селото и градот, кои прилично се разликуваат по физиономијата или типот, односно имаат различно градежно и урбанистичко обликување, потоа по бројот и по занимањето на населението, по инфраструктурната опременост, итн.

Во 1996-97 година со новата територијална поделба на државата создадени се 123 општини. Во Мариово и Раечка котлина егзистираа ОП Витолиште со центар во с. Витолиште и ОП Старавина со центар во с. Старавина, додека Раечка котлина остана составен дел на општина Прилеп. Денес, во 2008 година, во Р.Македонија постојат 84 општини, од кои поранешната ОП Витолиште и Раечка котлина денес се во границите на ОП Прилеп, додека ОП Старавина влезе во составот на ОП Новаца. Тематските карти за регионот се изработени во 2003 година.

Создавањето на новите општински центри има огромно значење за истражуваниот регион, бидејќи од урбанистички, економски и социолошки аспект тие многу повеќе напреднаа во изминатите седум отколку во последните педесет години.

Општинските центри Прилеп, с. Витолиште и с. Старавина ги карактеризираат три обележја: популациско-демографското, функционалното и физиономско-морфолошкото. Во општинските центри постојат поголем

¹ Митко Панов (1984), цитирана литература, стр. 154-159

број на институции (болница, амбуланта, полициска станица, ветеринарна станица, пошта, училишта, продавници и трговски фирми) кои се грижат и директно влијаат врз развојот на селските населби преку изградба на патните комуникации, водовод и канализација, улично осветлување, ПТТ услуги, развој на трговија, и др.

Секоја општина има свој претседател, општински совет и годишен буџет, како и други органи, служби и институции кои дејствуваат и придонесуваат во економскиот и урбанистичкиот развој на регионот. За сите населби изработени се урбанистички планови, со кои се запира дивоградбата и се овозможува плански развој на селските населби во нивниот патомошен развој.

1.1. Надморска височина на населените места

Висинскиот распоред на населбите во географскиот простор е многу важен елемент од аспект на климатските услови, пред се за изградба на патните комуникации, како и од аспект на земјоделското земјиште кое може да се користи за стопанисување.

Распоредот на селските населби по надморска височина во Мариово и Раечка котлина е прикажан на следнава табела:

ТАБЕЛА бр. 95 Висински распоред на населбиите во Мариово и Раечка котлина

Р. бр.	500-599 м.	600-699 м.	700-799 м.	800-899 м.	900-999 м.
	н. в.	н. в.	н. в.	н. в.	н. в.
1	Гуѓаково 580	Г. Радобил 670	Брвик 740	Беловодница 800	Белниште 900
2		Дуње 690	Древ 770	Будимирци 810	Живово 920
3		Зовик 680	Кокре 720	Вепрчани 800	Ивени 940
4		Кален 640	Крушевница 750	Витолниште 820	Полчиште 910
5		Манастир 690	Маково 700	Врско 800	
6		М. Радобил 620	Ракле 700	Градешица 860	
7		Нисодри 600	Чаваниште 720	Грувиште 800	
8		Петгани 670		Орле 830	
9		Рапеш 620		Петалино 800	
10		Смолани 650		Старавина 850	
11		Топлица 680			
12		Тројани 670			
13		Царевич 690			

Извор на податоци: Енциклопедија, Митко Панов (1998), Енциклопедија на селата во Р. Македонија, Скопје.

Според податоците од табелата, можеме да констатираме дека најголемиот број од селските населби (13) се наоѓаат на надморска висина од 600-699 м, а десет од нив се на 800 до 899 м. Помал број на населби (7) се наоѓа на 700 до 799 метри н. в., а најмал (4) е бројот на населбите кои се наоѓаат на 900-999 м н. в. Карактеристично за истражуваниот регион е и тоа што во периодот 1961-2002 година се раселени вкупно 5 селски населби, од кои селото Петалино е раселено во 1953 година, Смолани во 1981 година и селата Врско, Гуѓаково и Живово од 1981 до 2002 година.

а) Картографски аспекти

На Карта бр. 26 прикажана е висинската разместеност на населбите во Мариово и Раечка котлина. При изработката на картата употребени се две методи во комбинација: методот на изолинии и методот на знаци. Основни картографски изразувачки средства кај методот на изолинии се линиите и скаларите, а помошни се боите, додека кај методот на знаци најприменувани се: простите геометриски знаци, симболичните знаци, нумеричко-буквените знаци и боите.

1.1.1. Големината на селските атари по населби во Мариово и Раечка котлина

Големината на селскиот атар има големо стопанско економско значење, т. е. колку е поголем селскиот атар толку ќе биде поголема и површината на секое домаќинство во селската населба, како и можноста за земјоделско производство и економски развој на населбите².

Големината на атарот на секоја селска населба во Мариово и Раечка котлина е прикажана на сл. табела:

ТАБЕЛА бр. 96. Големината на селските атари во Мариово и Раечка котлина

Реден број	Општина	Површина на селските атари (км ²)
1	Витолиште	483.3
2	Раечка котлина	211.3
3	Старавина	331.2
Вкупно:		1025.8

Извор на податоци: Републичка геодетска управа, подрачни единици во Прилеп и Битола (пресметувањата се од авторот).

Исто така, дадена е и анализа на големината на селските атари по населби и општини (Табела број 97, види прилози и карта).

Според податоците од табелите, големината на сите атари на селските населби во истражуваниот регион изнесува 1025.8км². Големината на селските атари во Мариово изнесува вкупно 814.5км², додека вкупната големина на селските атари во Раечка котлина изнесува 211.3км².

а) Картографски аспекти

На Карта бр. 27 прикажана е административно-територијалната поделба на Мариово и Раечка котлина по општини и селски атари. При изработката на картата употребен е методот на квалитативно реонирање, а како основно картографско изразувачко средство користена е цртафура од различен агол. Како помошни изразувачки средства користени се гранични линии, површини, бои, нумеричко-буквени знаци, линии и геометриски знаци. Од картографскиот приказ лесно се уочуваат политичко-територијалните целини во

² Митко Панов (1984), цитирана литература стр. 167-172.

истражуваното подрачје, т. е општините и селските атари. Според тоа, за прикажување на политички територијални целини, методот на квалитативно реонирање е најсоодветен и јасно ја прикажува целта на картата. Одредени модификации можат да се применат во однос на основното картографско изразувачко средство, па наместо шрафура да се користат бои, со цел преку нив визуелниот ефект да има посилен интензитет кај корисниците на картата.

1. 1. 2 Густина на населеност по населби во Мариово и Раечка котлина во периодот 1961-2002 година

Луѓето секогаш настојуваат да се населат и да живеат во подрачја каде што постојат подобри природни и општествени услови за нивната егзистенција³.

Движењето на висината на населеност во истражуваниот регион може да се види од податоците во следнава табела:

ТАБЕЛА бр. 98. Густина на населеност во Мариово и Раечка котлина

Реден број	Општина	Број на жители		Гол. на сел. атар (км ²)	Густ. на насел. на 1 км ²	
		1961 год.	2002 год.		1961 год.	2002 год.
1	Витолиште	7305	499	483.3	15.11	1.03
2	Раечка кот.	2206	204	211.3	10.44	0.97
3	Старавина	4559	325	331.2	13.76	0.98
Вкупно:		14070	1028	1025.8	13.71	1.0

Извор на податоци: РЗС Статистички годишник од пописот на населението во 1962 година. Податоците за населението во 2002 година се користени сурови, необработени од РЗС Скопје. Пресметувањата се извршени од авторот.

Исто така, направена е анализа на густината на населеност по населби и општини во периодот 1961-2002 година (Табела број 99, види прилози и карта).

Според податоците од табелите, гледаме дека во 1961 година во Мариово и Раечка котлина живееле вкупно 14070 жители на површина од 1025.8 км², со просечна густина од 13.71 жители на 1 км², додека во 2002 година имало 1028 жители со просечна густина од 1.0 жители на 1 км².

Можеме да констатираме дека густината на населеноста зависи од повеќе фактори, како што се: природната средина т.е. климата, водата, релјефот, плодното земјиште, природните богатства, како и од развиеноста на стопанството, од природниот прираст на населението и од обемот и правците на миграциите.

Густината на населеноста секогаш е поголема онаму каде што постојат подобри услови за живот на луѓето како и за нивната стопанска активност.

³ Здравко Стојнаоски, Ристо Малчески (1987), цитирана литература, стр. 413-414

Според податоците во табелите, густината на населеност во Мариово и Раечка котлина опаѓа во периодот 1961-2002 година, со закана за целосно исчезнување на населението од голем број населби. Главни причини за намалувањето на густината на населеност се лошите услови за живот, слабата стопанска развиеност и големиот обем на економски миграции во изминативе 40 години, како и негрижата на општините и државата да сторат нешто повеќе за овој регион.

Во иднина, државата мора да се зафати со големи инвестициони програми, пред се инвестиции во инфраструктурата и земјоделството, за да го привлече вниманието на помладите и средните генерации кои денес се без работа во градовите, со цел тие да се вратат во родните огништа на нивните родители и да го оживеат овој регион.

а) Картографски аспекти

На Карта бр. 28 прикажана е густината на населеност по населби во Мариово и Раечка котлина во периодот 1961-2002 година. При изработката на картата е применет методот на картодијаграм, при што во секој атар е прикажана густината на населеност со засебен површински дијаграм во вид на круг соодветен на густината на населението. Како картографски изразувачки средства, освен површински дијаграми во вид на кругови користени се и гранични линии, површини, нумеричко-буквени знаци и геометриски знаци. Од анализата на картата се доаѓа до конкретни сознанија за промените на густината на населението во периодот од 1961 до 2002 година. Карактеристично е тоа што во целото истражувано подрачје густината на населеност во 1961 година е поголема, додека во 2002 г. е многу мала. Според тоа, применетиот метод најсоодветно ја прикажува густината на населеност по населби.

б) Густина на населеност по групи и број на жители на 1 км² по населби во 2002 година

За да имаме подобар преглед на густината на населеност и бројот на жители на 1 км² по населби ќе ја опишеме густината на населеност по групи⁴.

Во групата на населби со помалу од 1 жител на 1 км² спаѓаат следниве села: Бешинште 0.32, Вепрчани 0.44, Кален 0.79, Кокре 0.32, Манастир 0.25, Пештани 0.97, Полчиште 0.37, Беловодица 0.85, Дрен 0.51, Никодин 0.13, Топлица 0.33, Тројаци 0.76, Царевик 0.44, Бриик 0.13, Будимирци 0.72, Грунштите 0.05, Ивени 0.2 и Старавина 0.42.

Во групата на населби со 1-5 жители на 1 км² спаѓаат селата: Витолиште 2.70, Дуње 1.78, Крушевица 3.18, Чаниште 1.33, Г. Радобил 4.30, М. Радобил 1.21, Ракле 1.16, Градешница 1.17, Зовик 1.40, Маково 2.68, Орле 1.63 и Рапеш 2.11.

Во групата на раселени села се: Врпеко, Гуѓаково, Живово, Смолани и Петалино.

Според претходно наведените податоци, најголем број од населбите (18) имаат густина на населеност помала од 1 жител на 1 км². Оваа состојба

⁴ Мирко Павов (1984), Цитирана литература, стр 100-105.

треба сите да не загрижи, а пред се државните институции, затоа што доколку државата нешто не преземе, за краток временски период од десетина години голем број на населби ќе останат празни, без население.

Во групата на села од 1 до 5 жители на 1 км² влегуваат 12 селски населби, каде се присутни истите проблеми како и во првата група.

Во 2002 година, со новиот попис се регистрирани уште три раселени населби, така што нивниот број во регионот се зголеми на 5. Петалино е раселено во 1953 година, а Смолани во 1981 година (види карта).

Причини за намалувањето на густината на населеноста се: обемот на големината на економските миграции во изминативе 40 години, економската неразвиеност на регионот, лошата инфраструктура (патна, водоводна), немањето на електрична струја, ПТТ услугите, здравството, образованието и др. потреби на населението.

Сите овие фактори со нивното заедничко делување допринесоа Мариово и Раечка котлина да се најдат во многу тешка демографска ситуација, поради што на повеќе од 20 селски населби немилосрдно им се заканува да исчезнат од географскиот простор

в) Картографски аспекти

На Карта бр. 29 е прикажана густината на населеност по атари во Мариово и Раечка котлина во 2002 година. При изработката на картата користен е методот на картограм, затоа што со него на најдобар начин може да се прикаже средниот интензитет на густината на населеност по селски атари. Како основно картографско изразувачко средство користени се бои, а граничните линии, нумеричко-буквените знаци и геометриските знаци се користени како помошни средства. Овој метод правилно ја отсликува појавата и соодветен е за нејзино картографско прикажување.

1. 1. 3. Големина на селските населби според бројот на жители по групи во 2002 година

Вкупниот број на населението во населбите има големо значење врз развитокот на стопанството, бидејќи луѓето се главен и незаменлив фактор во производствената дејност како извор на работна сила и како потрошувачи на материјални добра⁵.

Движењето на селските населби според бројот на жители по групи во 2002 година ќе го прикажеме преку податоците од следнава табела.

ТАБЕЛА бр. 100. Големина на селските населби според бројот на жители по групи во Мариово и Раечка котлина во 2002 година

⁵ Митко Панов (1984), цитирана литература, стр. 172-175

Р. б.	Општина	До 10 ж.	од 11 до 20 ж.	Од 21 до 70 ж.	Од 71-100 ж.	Од 101-170 ж.	над 171 ж.	Раселени населби
1	Витолштице	Кокре 7 Манастир 4	Вепрчане 13 Калепа 18 Петтани 18	Вешките 22 Полчиште 31 Чашките 49	Дуње 78 Крушевица 88		Витолштице 171	Врско Гугаково Жаково
2	Раечка котлина	Дрен 10 М. Радобила 10 Николина 7 Топлица 5 Царевица 9	Раекле 16 Тројаци 5	Беловошица 24		Г. Радобила 108		Смолаци
3	Старавина	Бршак 2 Грунските 1 Ивези 5	Орле 16	Булемирица 29 Зелик 31 Рапеш 47 Старавина 25	Граденница 98 Маково 7			Петаливо

Извор на податоци: Податоците од пописот во 2002 година се користени сурови не преработени од РЗС Скопје, пресметувањата се од авторот.

Според податоците од табелата, во најмалата група на села до 10 жители во Мариново и Раечка котлина припаѓаат 10 селски населби; во втората група со 11 - 20 жители - 6 селски населби; во третата група со 21 - 70 жители - 8 селски населби; во четвртата група со 71 - 100 жители - 4 селски населби; во петтата група со 101-170 жители - само една селска населба; во шестата група со над 171 жители - само една селска населба, и во седмата група на раселени населби - само 5 селски населби.

Од факторите кои влијаат врз зголемувањето на бројот на населението ќе споменеме некои, како што се: напредокот на медицината, науката и техниката, употребата на енергијата, примената на разновидна опрема со која се олеснува работниот процес, ширењето на обработливите површини, индустријализацијата и урбанизацијата, и други.

За жал, во истражуваниот регион сите овие фактори задоцнија, па така миграциите во изминатите 40 години предизвикаа демографска пустош која ги испразни селата и денес во регионот преовладуваат старечките домаќинства (види карта).

а) Картографски аспекти

На Карта бр. 30 се прикажани населбите во Мариново и Раечка котлина според бројот на население во 2002 година. При изработката на картата, применета е комбинација на два метода: метод на хипсометриско бојење и метод на знаци. Основни картографски изразувачки средства употребени кај методот на изолини се линиите и скаларите, а помошни се боите; додека кај методот на знаци најприменувани изразувачки средства се: простите геометриски знаци, симболичните знаци, нумеричко - буквените знаци и боите. Од анализата на картата можеме да констатираме дека за прикажување на ваквиот тип на податоци најпрегледен приказ се добива со

примена на комбинацијата на двата метода: методот на изолинии и методот на знаци.

1.1.4 Разместеност на институционалната инфраструктура и објекти по населби во Мариово и Раечка котлина во 2003 година.

Распоредот на институциите и некои важни објекти во Мариово и Раечка котлина е презентираан преку податоците од Табела бр 101.

ТАБЕЛА бр 101. Објекти и институции во Мариово и Раечка котлина во 2003 година

В. бр.	Објект назив	Адресата и адреса	ОУ до вода	Бетон. етап.	Голем. етап.	вложба	продукција	успешност	Површ	Бр. етапи	Работно места	вредност	Зем. наредба	Мок. корист.	Друг објект	Степен на защита	Успешност на проект	вредност	интерес	вредност	вредност	вредност
1	Ветеринар стан			1	1	3	3	17	2	11	-	-	-	4	4	2	16	14	-	16	-	
2	Раечка котлина		1			8	1	36	-	10	-	-	1	1	4	7	10	3	1	17	-	
3	Спирит стан		2	1	1	7	7	24	2	8	-	2	-	1	2	-	12	7	-	10	-	
Свкупно			1	2	1	7	11	25	4	24	-	2	1	4	10	11	41	24	1	43	2	

Извор на податоци: теренски истражувања мај-јуни 2003 година. Пресметувањата се од авторот.

Исто така, дадена е анализа на објектите и институциите по населби и општини во истражуваниот регион за 2003 година (види Табела бр. 102 во прилози и види карта).

Според податоците од табелите, слободно можеме да констатираме дека не постои ни едно основно училиште до 8 одд., што укажува на фактот дека не постои млада популација. Исто така, во регионот не постои ниту еден угостителски објект, што е голем недостаток за развојот на туризмот, и ниту една бензиска пумпа на површина од 1025, 8км², што уште повеќе негативно се одразува како на земјоделството така и на сообраќајот.

а) Картографски аспекти

На Карта бр. 31 прикажана е институционалната инфраструктура и објекти по населби во Мариово и Раечка котлина во 2003 година. При изработката на картата користен е методот на знаци. Освен симболични и прости геометриски знаци, како изразувачки средства користени се и гранични линии, површини, бои и нумеричко-буквени знаци. Институционалната инфраструктура и објектите се прикажани по атари. За прикажување на ваков тип објекти кои не можат да се прикажат во размерот на картата, се применуваат непропорционални знаци. Од анализата на картата можеме да констатираме дека

примената на методот на знаци за прикажување на вакви објекти е најсоодветна.

1. 1. 5 Оддалеченост на селските населби од општинските центри Прилеп, Битола, Витолиште и Старавина

Оддалеченоста на селските населби од општинските центри е многу важен фактор пред сè во економскиот и урбанистичкиот развој на населбите.

Податоци за оддалеченоста на селските населби од општинските центри во Мариово и Раечка котлина се презентирани на следната табела.

ТАБЕЛА бр. 103 Оддалеченост на селските населби од општинските центри: Прилеп, Битола, Витолиште и Старавина (во км).

Р. б.	Општина	Оддалеч. од градот Прилеп (км)	Оддалеч. од опш. Витолиште (км)	Оддалеченост од опш. Витолиште, во км			
				До 5км	5-10 км	10-15 км	Над 15км
1	Витолиште	41	3,8	Жаково 3,2	Боланиште 5,4	Витрница 12	Калец 17,4
2	Витрница	43	12	Полчиште 1,6	Врско 6,4	Гуѓаково 11,8	Копре 20,6
3	Витолиште	52	-		Маместар 8,4	Дуње 14,2	Пештани 16,2
4	Врско	60	6,4			Крпчињина 15	
5	Гуѓаково	65	11,8			Чиниште 11,8	
6	Дуње	17	14,2				
7	Жаково	54,2	3,2				
8	Калец	25	7,4				
9	Копре	29	20,6				
10	Крпчињина	20	15				
11	Маместар	38	8,4				
12	Пештани	40	16,2				
13	Полчиште	43	3,8				
14	Чиниште	55	11,8				
Раечка котлина		Оддалеченост од опш. Прилеп (км)		Оддалеченост од опш. Прилеп (км)			
15	Бело-водина	18		До 5км	21-35км	35-50км	Над 50км
16	Г. Ракоби	30		Белоградца 18	Топанца 23,5	Г. Ракобица 36	Дрен 30,3
17	Дрен	31,5		Тројана 18,6	Царевоц 25,5	М. Ракобица 28	Николца 36
18	М. Ракобица	38				Светина 28,5	Рибка 32
19	Накопан	35					
20	Ракоц	12					
21	Светина	28,5					
22	Топанца	23,5					
23	Трешка	18,6					
24	Царевоц	25,5					
Старавина		Оддалеченост од Гр. Битола (км)	Оддалеченост од опш. Старавина (км)	Оддалеченост од опш. Старавина (км)			
25	Брњи	48	7,8	До 5км	5-10км	10-15км	над 15км
26	Будиница	31	3,8	Будиница 3,8	Брњи 7,8	Милово 10,8	
27	Грозданци	34	2,4	Грозданци 2,4	Ниса 9,2	Орле 11,8	
				Влаќа 3,8	Рибка 7,2		
28	Грозданци	52	4,2	Грозданци 4,2	Пешкано 10		
29	Зонк	35	3,6				
30	Ниса	49	9,2				
31	Милово	30	10,8				
32	Орле	14	11,8				
33	Ристани	63	16,2				
34	Рибка	34	3,2				
35	Старавина	52	-				

Извор на податоци: Теренски истражувања мај-јуни 2003 година пресметувањата се од авторот).

Според податоците од табелата, може да се констатира дека со формирањето на новите општини во 1996 година, во Мариово и Раечка котлина како дел од ОП Прилеп е направено толку колку што не било направено во изминатите 50 години, во поглед на патна инфраструктура, водовод, ППГ услуги и др. Сепак, општините и државата треба уште многу да вложуваат во наредниот период, доколку сакаат овој регион да заживее.

а) Картографски аспекти

На Карта бр. 32 е прикажана просторната оддалеченост на селските населби од општинските центри во Мариово и Раечка котлина. При изработката на картата користен е методот на линии, а како картографски изразувачки средства користени се: линии, бои, геометриски знаци, нумеричко-буквени знаци и скалари. Картата ја прикажува висинската состојба на сообраќајната мрежа, при што секој тип на пат е прикажан со соодветна боја, дебелина на линијата и оддалеченост од општинскиот центар во километри. Мора да напоменеме дека во дизајнот на линиите не се применети двојни (гранични) линии. Врз основа на анализата на картата, можеме да констатираме дека методот на линии е соодветен за изработка на сообраќајни карти.

На Карта бр. 33 е претставен урбанистичкиот план на ОПЦ с. Витолиште. При изработката на урбанистичкиот план е користен методот на квалитативно реонирање, а најприменувани изразувачки средства кај овој метод се: гранични линии, бои и знаци.

ЗАКЛУЧОК

Според висинскиот распоред на населените места, најголем број од селските населби (13) се наоѓаат на надморска височина од 600 до 699 м., 10 населби се наоѓаат на н.в 800-899 м., 7 населби се наоѓаат на н.в. од 700 до 799 м. и најмал број на населби (4) се наоѓаат на н. в. од 900 до 999 м. Во периодот од 1961-2002 година раселени се вкупно 5 селски населби. Од направената анализа можеме да констатираме дека големината на сите атари на селските населби во истражуваниот регион изнесува 1025.8 км², од кои Мариово опфаќа 814.5 км², а Раечка котлина 211.3 км². Во 1961 г. во Мариово и Раечка котлина, на површина од 1025.8 км² живееле вкупно 14070 жители, со просечна густина од 13.71 жители на 1 км², додека во 2002 г. имало 1028 жители, со просечна густина од 1.0 жител на 1км². Во најмалата група на села до 10 жители во Мариово и Раечка котлина припаѓаат 10 селски населби, во втората група на села од 11-20 жители има 6 селски населби, во третата група на села со 21-70 жители има 8 селски населби, во четвртата со 71-100 жители има 4 селски населби, во петтата група со 101-170 жители има само 1 селска населба, во шестата група со 171 жители има само 1 населба и во седмата група на раселени села има 5 селски населби. Во однос на институционалната инфраструктура и објекти, во Мариово и Раечка котлина во 2003 г. не постоело ниту едно основно училиште до 8 одд., што укажува на непостојанство на влада

популација. Во регионот нема ниту еден угостителски објект и ниту една бензиска пумпа на површина од 1025.8 км². Според податоците за оддалеченоста на селските населби од општинските центри, можеме да констатираме дека со формирањето на новите општини во 1996 г., во Мариово и Раечка котлина како дел од општините Прилеп и Битола е направено толку колку што не било направено во изминатите 50 години.

SUMMARY

Considering the height level of the inhabited areas, most of the village settlements (13) are from 600 to 690 m. above sea level, and 10 settlements are from 800 to 899 m. above sea level. There is a small number of settlements, 7, that are from 700 to 799m above sea level and the smallest number of settlements, 4, are from 900 to 999m above sea level. During the period between 1961-2002, 5 village settlements have been deserted. From the analysis of the size of the village estates, by settlements and municipalities, we can conclude that the size of all village estates within the researched region amounts 1025. 8 km². The area of Mariovo is 814. 5 km² and the area of Raec is 211. 3 km². In 1961 Mariovo and Raec area had 14070 inhabitants who lived in an area of 1025. 8 km², with an average density of 13. 71 inhabitants on 1km², and in 2002, there were 1028 inhabitants with an average density of 1. 0 inhabitants on 1 km². There are 10 villages which belong to the group with less than 10 inhabitants, 6 settlements are in the group with 11-20 inhabitants, there are 8 villages in the third group with 21-70 inhabitants, in the fourth group there are 4 villages with 71-100 inhabitants, there is only one village with 101-170 inhabitants, one village is in the group with more than 171 inhabitants and 5 villages are in the group where inhabitants have been resettled and villages deserted. From the data on the institutional infrastructure, in 2003 there were no 8 -grade primary schools in this area, which points to the fact that there is no young population. There is no catering object and no petrol station within an area of 1025. 8 km². Regarding the distance of the village settlements from the municipality centres, we can conclude that with the establishment of the new municipalities in 1996, the areas of Mariovo and Raec, as part of the municipalities of Prilep and Bitola, have developed more than in the previous 50 years.

ЛИТЕРАТУРА

1. Митко Панов (1998) : Енциклопедија на селата во Р. Македонија, Скопје.
2. Републичка геодетска управа, подрачни единици во Прилеп и Битола.
3. Р.З.С. Статистички годишник од пописот на населението во 1962 година.
4. Цане Котески –Теренски истражувања мај-јуни 2003 година.
5. Митко Панов (1984): Социјална Географија, Скопје.
6. Цане Котески (2004): Тематски атлас на Мариовска и Раечка котлина, Скопје.